

Yönetimin Saç Ayağı

DOÇ.DR.SEDAT BOSTAN'IN KÖŞE YAZISI

Her fikrin, eylemin, eşyanın, yapının üstünde durduğu ana unsurlar vardır. Çocukluğumuzda evlerimizden biliriz, gerçi şimdi pek kalmadı, saç ayağı; yufka yapmada kullanılan saçın üzerinde durduğu üçayaklı bir alettir. Hem saç yüksekte tutar, hem de altında ateşin yakılması ve saçın üstünde yufkanın pişirilmesini sağlar. Saçın altında kaldığı için pek görünmez, binaların temelleri ve ana kolonları gibi... Ama yufkanın yapılmasına zemin hazırlar... İşte yönetiminde üçlü bir saç ayağı vardır. Yönetim o ayaklar üzerinde durur. Bunları, bilgi, irade ve güç olarak isimlendirebiliriz.

Yönetimde bilgi en çok ihtiyaç duyduğumuz şeydir. Onun için mutlaka yönetim bilgi sistemi oluşturmamızdır. Yönetimin bütün aşamalarında ama özellikle karar verme ve planlama aşamasında bilgi bohçamız; örgütümüzün, işletmemizin, sektörümüzün, ülkenin ve dünyanın ilgili bilgileriyle dolu olmalıdır. Rastgele doldurulmuş bilgiler bir ağırlıktan ibarettir. Konularına ve ilişkilerine göre sınıflandırılmış, tablollaştırılmış, ilişkileri kurulmuş, açıklanmış ve çıkarımlar yapılmış, yani işlenmiş ve raporlanmış bilgilere ihtiyacımız vardır.

Bilginin en önemli vasfı ise doğru olması, güncel olması ve mümkün olduğunca tam, eksiksiz olmasıdır. İşlenmiş ve yol gösterici ışık haline dönüştürülmüş bilgiler bize karar yapma ve uygulama zemini hazırlayacaktır.

İkinci önemli ayağımız iradedir. İrade karar verme, seçme yetisidir ve bizi mesul kılar. Yönetici olarak irademizi kullanarak bir karar almamız gerekiyorsa öncelikle konuyla ilgili elde edilmiş bütün bilgilere vakıf olmamız gerekir. Bilinen bilgilere vakıf olmadan aldığımız kararlardaki sorumluluk, bilmediğimizin değil, bizimdir.

Bilgilere vakıf olmamız sadece o bilgiler doğrultusunda karar vermek zorunda olduğumuz anlamına gelmez. Veya aynı bilgilere sahip iki yönetici aynı kararı alacak demek değildir. Aynı bilgilere vakıf yöneticiler bir birinden tamamen farklı kararlar alabilirler. Aynı malzeme ve tariflere sahip iki aşçının yemeklerinin birbirinden çok farklı olması gibi...

Farklı kararlar almamızın birçok sebebi olabilir. Geçmiş deneyimlerimiz, yeteneklerimiz, bakış açılarımız, amaçlarımız, yani kişisel ve sanatsal becerilerimiz... En önemli değişkenimiz sezgilerimizdir. Bilinenlerin tam tersi yönünde bir karara varabiliriz. Risk ve sorumluluğu yüklenerek...

Zaten kararda sorumluluk daima bizimdir.

Fakat kendi yönetsel düzeyimizde kararı yapmak kolayca bize bırakılmak istenen bir husus değildir. Yönetimde bulunduğunuz, ülkenin, ordunun, kurumun, işletmenin, birimin veya ailenin; çalışanları, müşterileri, eşleri, anneleri, akrabaları, tedarikçileri, patronları, üst yetkilileri, yandaşları, muhalifleri, paydaşları ve diğerleri irademize etki ederek kararı onların çıkarları yönünde almamız için çaba göstereceklerdir.

Halbuki biz farklı baskı gruplarının veya kişilerin değil, kurumun veya işletmenin amaçlarını gerçekleştirmek üzere yönetici olmuşuzdur. Bu üst amaç aslında bütün baskı gruplarının veya paydaşların uyumlaştırılmış amacıdır denilebilir. Bu bizi konuyla ilgili ve kararın sonuçlarının etkileyeceği bütün tarafların görüşlerini almamıza, katılımı sağlamamıza zorlamaktadır. Aynı zamanda bu iyi yönetimin de bir gereğidir.

Her hangi bir baskı gurubunun dayanılmaz etkisi altında aldığımız kararların sevap ve günahları elbette bizimdir. Sonuçlarından başkalarını sorumlu tutamayız. Aksi hal, -bildiğiniz meşhur bir kıssadır ki- insanların ahrette, hesap gününde, bize kötülükleri işletti diye şeytandan şikayetçi olması üzerine, şeytanın "ben onlara sadece uzaktan bir el ettim, onlar koştular geldiler"

savunmasını haklı çıkarmaktan başka bir işe yaramaz.

Bütün bu nedenlerden dolayı karar verilmez, karar yapılır, karar inşa edilir. Sonuç olarak, bilgi bize karar için zemin oluşturur, karar gideceğimiz hedefi, yapacağımız işleri belirler, ama asıl iş bunları yapmaktır. Yoksa lafla peynir gemisi yürümez. Gemiyi yürütecek –işin zor tarafı- güce ihtiyacımız vardır. Güç başka bir yazının konusu...

İşletme amaçlarına uygun, doğru ve hesabını verebileceğimiz kararlar yapmak dileğiyle...

Doç Dr. Sedat BOSTAN

Gümüşhane Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Fakültesi

Sağlık Yönetimi Bölümü

Gumushane University

Faculty of Health Sciences

Healthcare Management Department

sbostan29@gmail.com

(KAYNAK: GÜNEBAKIŞ GAZETESİ – TRABZON)